

Rumenia vil sjálfv taka sínar avgerðir

KOMMUNISTALEIÐARIN NICOLAE CEAUSESCU NÝTIR STRÍÐIÐ MILLUM MOSKVA OG PEKING SOLEIÐIS, AT LAND HANSARA KANN FÁA MEIRA FRÆLSI. »MOSKVA SEGÐI VIÐ OKKUM Í 1940: ONGLAND OG FRANKARÍKI — IKKI TÝSKALAND — BYRJAÐU KRIGGIÐ«.

Á sama hátt sum de Gaulle hava teir rumensku kommunistaleiðararnir, serliga tann 48 ára gamli Nicolae Ceausescu, gjørt útheiminum klárt, at Rumenia er eitt sjálfstøðugt land, ið setur seg upp imóti boðum úttanfrá; men hetta byrjaði framman undan Ceausescu og eisini frammanundan de Gaulle.

Nicolae Ceausescu, ið fyrri einum ári síðan tók við aftaná Gheorghiu Dej sum flokksleiðari, hevur sett linjuna hvassari upp viðvíkjandi tí rumensku økonomisku nýskipan, ið byrjaði fyrri umleið 10 árum síðan. Í tí kommunistiska felagsmarknaðinum »Comecon«, har Rusland hevur tað stóra orðið at siga, gjordu teir eina arbeiðsbyting ímillum tey kommunistisku londini, har Rumenia skuldi verða framleiðari av mat vörum, og útvega rávörur, fyrst og fremst olju. Hetta var beint imóti teim rumensku økonomisku ætlanum, har Rumenia sjálvsagt skuldi arbeiða á landbúnaðarøkinum, men serliga skuldi royna at verða óheft økonomiskt við at útarbeidda ein stóridnað, ið skuldi gera brúk av landsins stóru náttúrugnum, so at tað teir útfördu, skuldi vera bensin og annað, istaðin fyrri ráolju til domis.

TOLINI PRÓGVA, AT FRAMGONGD HEVUR VERIÐ

Iðnarðarframleiðslan er vaksin tey síðstu árin við umleið 13 % hvørt ár, og frá 1966 til 1970 er ein ætlan gjord við einum vøkstri uppá 75 %. Tann rumenski maskinindarurin framleiðir nú meira enn 20 ferðir so nógv sum í 1938.

Við øðrum orðum: Ceausescu hevur hildið áfram við tí, ið var viðtikið í aðalnevndini hjá kommunistaflokkinum í 1964. Har varð m. a. sagt: »tá ið tað ræður um teir ymisku treytirnar, sum sosialisman verður uppbyggd í, finst eingin einstök uppskrift, og har kann heldur eingin verða. Eingin kann avgera, hvat er rætt fyrri onnur lond og aðrar flokkar.« Ein økonomisk ætlan lögð undir Comecon, soleið is sum Moskva ynskdi, vildi fáa alvarssamar peningaligar fylgir, og landsins frælsi vildi verið ein tóm ætlan.

Í tí ideologiska stríðinum ímillum tey stórsta kommunistalondini hevur Ceausescu ført ein vápnaðan neutralitet, ið varð sterkt framhildin, tá ið Chou En-lai vitjaði Rumenia herfyri.

3000 FÓLK BIÐAÐU EFTIR NOKRUM TÓMUM ORÐUM

Yvir 3000 fólk biðaðu meir enn 2 tímar í kongreshollini í Bukarest, áðrenn Chou En-lai mætti upp og segði nokur tólm orð um tað rumensk-kinesiska vinar sambandið. Í Bukarest varð sagt, at Ceausescu hevði nýtt tíðina til at gera Chou

En-lai greitt, at hann ikki mátti nýta sitt upphald í Bukarest til at rætta — eitt væl fyrireikað — álop á Rusland.

MEI-ROÐAN

Sina sterkastu talu sum flokksleiðari helt Ceausescu tann 7. mei í ár á 45-ára degnum fyrri stovnanini av tí rumenska kommunistaflokkinum. Í einari søguligari frágreiðing segði hann, at kommunistaflokkurin í mars 1939 — aftaná at Týskland hevði hertikið Tjeekoslovakia — hevði biðið sínar limir og sympatisorar at melda seg til

tær hernaðarlugu eindirnar, og vera klárir at gera sína skyldu imóti fœðilandinum. 1. mei mótmæltu 20.000 fólk í gotunum í Bukaresti Hitler; men fáar mánaðir seinni, tá ið tann týska nazisman hevði kúgað nógv europeisk lond, funnst Komintern-direktivur at teimum rumensku kommunistunum fyrri teirra ágrýtni imóti Týsklandi, og fyrri teirra ynski um at verja landsins nationala frælsi. Mótsatt veruleikanum søgdu Komintern-direktivar: »Týskland og Italien ynskja ikki í lotuni, at Balkan-londini koma við í kriggið... Bara krigssvikjarar — teir ensku og fronsku imperialistarnir — ynskja at forða framleiðsluni í hesum londum og teirra handli við Týskland...« Teir settu Nazi-Týskland og Rusland lið um lið og søgdu, at tað rumenska fólk-ið, arbeiðaraflokkurin, stóð yvir fyrri teirri uppgávu at forða, at Rumenia varð broytt til eitt enskt-franskt sinnað land, og fór í kriggi imóti Týsklandi og Ruslandi, segði Ceausescu. Hann nevndi teir rumensku umráðini, ið Rusland fekk; undirstrikaði samarbeiðið við

Frankariki, og kallaði NATO og Warszawasamgonguna fyrri »fornleivdir, sum ikki vóru samsvarandi tjóðskaparlaga sjálfstøðu og millumfólkligt samband.«

Meðan Sovjetsamveldið sjálf hevur verið samsinnað í eini avtøku av báðum samgongum, er Ceausescu sinnaður at fara eitt munandi stíg longur fram á leiðini.

RUMENARAR VILJA NATIONALA KOMMUNISMU

Rumenski flokksleiðarin hevur á seinasta fundi á hægsta stigi barst fyrri sínum sjónarmiðum. Sum nakað heilt óvanligt á slíkum fundum lat hann blaðmenn úr vestanlondum sleppa við til fundar, soleiðis at teir eisini kundu fylgja við, hvussu leikur fór fram — eitt sindur burtur frá sjálfvandi, men ikki longur enn so, at teir finga alt at vita.

Tað er sostatt greitt, at Rumenia, sum einki hevur við landakrov mótmegis Vesturtýsklandi, roynir at ganga eina lagaligari leið í hesum máli og leggur størsta dent á fíggjarliga sambandið við Bonn. Rumenski handilin við Vesturtýskland var í fjór fyra ferðir so stórur sum í 1959. Hitt styrknaða sambandið við Frankariki er longu nevnt.

Maðurin aftanfyrri henda rumenska politikkin (ella rættari sagt: hin mest framstandandi úteftir í flokksleiðsluni), Nicola Ceausescu, er bóndasonur, sum 18 ára gamal í 1936 gjordist limur í kommunistaflokkinum, og sum hann síðan hevur verið ein ágrýtin limur av, — eisini undir krignum, tá hann sat í fangatpyppi í áravís. Hvørki hann, Gheorghiu Dej ella hin nútíðandi forsetin Chivu Stoica hava nakran (Framhald á 8. síðu)

Teir avdúka seg

Í POLITIKKI HENDIR AV OG Á NAKAÐ, IÐ EIN VIÐ EINUM FREMMANDUM ORÐI KANN RÓPA SENSASJONELT. Í HESUM SAMBANDI KANN EIN SIGA, AT »14. SEPTEMBERS AVDÚKINGAR ERU EINASTANDANDI — JA. TEIR AVDÚKA ALLAN TEIRRA VESÆLA POLITIKK, ALLRA TEIRRA VESÆLA- OG NEYÐARSTØÐU UNDERVELDI« HAKUN DJURHUUSAR.

»Verjuskip lögmannsins«

HENDI TAÐ, P. M. DAM AFTUR GJORDIST LÖGMAÐUR AFTANÁ SEINASTA LANDSSTYRISLIT, VAR EINGIN IVI UM, AT VIT Í DAG HÖVÐU HAVT EITT VERJU- OG VAKT ARSKIP, MEN HETTA LANDSSTYRIÐ HEVUR HER — SUM Á FLEST ØLLUM ØKJUM — TARNA HESUM MÁLI VIÐ SÍNUM BAKSTREMBARAPOLITIKKI, IÐ VALLA FINNUR SÍN LIKA. VIT LATA »14. SEPTEMBER TALA:

»I, allongu ólavsokuroðu sin nevndi lögmaður m. a. vaktarskipamálið, og niðurstøðan var tann, at semja er um at byggja eitt LITÐ VAKTARSKIP (sett við stórum av okkum) á Skála Skipasmíðju. Vit hava áður greitt frá vaktarskipamálinum, og vit vilja beinan vegin gera vart við, at tjóðveldisflokkurin eigur ONG AN LUT Í HESUM NEYÐAR-EGGI (sett við stórum av okkum), sum vaktarskip lögmannsins í veruleikanum er, sum verður gjørt móti sakkunnleikanum, og sum ikki kann rokja eina sjálfstøðuga feroyska sjóverju.«

HVI BARA EITT »NEYÐAREGG«?

Vit eru fult og heilt samdir við »14. september« um neyðareggið í sambandi við vaktarskipið — men hvi hevur tjóðveldisflokkurin VERIÐ VIÐ TIL OG STYÐJA henda neyðareggjapolitik, sum ferdur er hesi fyra veselárin í feroyskum politikki.

Blaðstjóri »14. septembres kundir væl lagt nokur »neyðaregg« aftur at, m. a. »krypuls-SMIRLA-málið«, ið mangur fer at ásanna eisini var ov dyrt »seldur« av tjóðveldismonnum.

* Nú nærkast valið, og vit hava * sagt tað áður, at einaferð

- * noyðast teir at kroysta neyð-
- * areggini úr sær, sjálvt um tað
- * — sum omanfyri endurtikið
- * — verður kroyst mótmegis sin-
- * um egnu.

Eingin fer at geva tjóðveldismonnum viðhald, tá teir í síni veselastøðu nú tveita alla ábyrgd á lögmannin og hansara viðhaldsmenn.

Lögmaður hevur einaferð brotið samgonguna við tjóðveldismenn — men tjóðveldismenn vóru í sin um ovurhonds bangsli fyrstu menn at leita aftur á afturhalds- og sambandsbasin hjá harra lögmanni.

Men hóast tjóðveldisflokkurin her nærkast at hava bein í nosini og ger upp við neyðareggjapolitikkin, so er hann til reiðar at fara aftur í sama neyðarreidið, tí í sama blað, sum vit hava vist á, verður skrivað: »Senja var millum annað um, at vinnur sjálfstýrispolitikkin valdið í heyst, so verður henda samgonga at halda fram...«

Vasið, ið hildið verður fram við um sjálfstýrispolitikkin, lata vit fara — tjóðveldið hevur givið seg í hendur teirra, sum »14. sept.« plagar at nevna fyrri »afturhalds- og sambandspolitikke«.

RÖTFASTUR SJÁLSTYRIS-POLITIKKUR SKAL OG MÁ TIL

Alt tað sjálfstýri, ið higartil er vundið, er vundið í kraft av javnaðarpolitikki við stuðli av sjálfstýrismonnum og so loigi tað kanska ljóðar hjá summum: sambandsmonnum; men hetta eiga teir tøk

Sótu kiptir og ræddir

Sótu kiptir og ræddir, kluvu ikki í tvey. Bóðu teir Vár Harra at sleppa sær úr neyð.

Bóðu teir Vár Harra at sleppa sær úr neyð. Lovaðu burtur álmissu — teir sós sin vissa deyð.

Lovaðu burtur álmissu — teir sós sin vissa deyð. Hungur og hall og undirgonga — um hómulinu sjei!

Hungur og hall og undirgonga — um hómulinu sjei! So mól teim for sjónum tann vannlukka so reyð.

So mól teim for sjónum tann vannlukka so reyð. Undir dýnu høvur stinga, lögmaður beyð!

Undir dýnu høvur stinga, lögmaður beyð! Liggði har og klúgvíð tit nú ei í tvey!

Liggði har og klúgvíð tit nú ei í tvey! Sjálvur skal eg halda tætt og fylgi mitt í heyg.

Sjálvur skal eg halda tætt og fylgi mitt í heyg. Ikki út um tannagarð eitt orð av munni fleyg.

Ikki út um tannagarð eitt orð av munni fleyg. Tað var teirra mønubrestur, — teim eingin bótur beyð!

t áttus.

Allir 3 litir eru í

ÆLABOGANUM

fakliga mállingahandlinum í Tórsgøtu 16 tlf. 2120. Tórshavn

fyrri, tí innanfyri sambandsflokkinn hava altið funnist realpolitikkarar fram um mangar av teimum breggjandi sjálfstýrismonnum, ið til fulnar hava prógvað, at teir ikki eru mentir at standa aftanfyrri hini miklu orðini (samanber tilboð Staunings um meira sjálfstýri í 1930-unum, samráðingarnar í 1945 um nýggja stjórnarskipan, heima-stýrislógina í 1948, fólkaflokksins vingan frá loysing, fullveldi og kvetting fram til nú, at teir ikki tora at yvirtaka tað, ið yvirikið er o. s. fr.).

Allur sjálfstýrispolitikur má botna í tí, sum er landi og fólki at besta gagni. Tí hevur tað verið eitt aðalmál javnaðarflokksins at streingja á at skapa vælferðar-samfelagið, har hovuðsmiðið er, at í FØROYUM SKULU FØROYINGAR LIVA — og sum ein náttúrlig fylgja av tí, at í FØROYUM SKULU FØROYINGAR RÁÐA